

PREGRADUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ ANGLICKÉHO JAZYKA

Linda Chmelařová

HANUŠOVÁ, S. *Pregraduální vzdělávání učitelů anglického jazyka*. Brno: MSD, 2005. ISBN 80-86633-39-8.

Nedávnou novinkou na knižním trhu odborné literatury je nevelká a svým obsahem ojedinělá publikace, která se zabývá analýzou a srovnáním učitelských studijních programů anglického jazyka na fakultách vysokých škol v České republice. Jak již samotný název napovídá, je určena zejména vysokoškolským učitelům anglického jazyka, ale také studentům a odborníkům z řad široké veřejnosti, kteří chtějí získat stručný pohled na danou problematiku.

V úvodu knihy autorka analyzuje společenské změny, které se objevují na prahu nového století a s nimi související trendy a požadavky na vzdělávání budoucích učitelů. Zároveň stručně nastiňuje vývoj jazykové výuky u nás v průběhu minulého století. Následující kapitoly jsou věnovány profilu absolventa studia učitelství a jeho pedagogickým, osobnostním a oborovým kompetencím. Oborové kompetence autorka dále rozděluje na několik složek (komunikativní, lingvistická, sociokulturní a interkulturní, literárněvědná a lingvodidaktická), které jsou podrobněji rozebrány.

Zvláště zajímavá a podnětná je druhá část knihy, vycházející z výzkumného šetření, které obsahuje analýzu současných studijních programů učitelství anglického jazyka pro 2. stupeň ZŠ a SŠ a shrnuje názory jejich studentů a absolventů na strukturu těchto programů.

Základní otázky analýzy se týkají začlenění jednotlivých oborových disciplín do studijních programů v rámci různých fakult, jejich hodinová dotace, zařazení do semestru a forma výuky. Pozornost je věnována i možným rozdílům mezi sledovanými studijními programy. Kromě několika pedagogických a filozofických fakult v České republice, zařadila autorka do výzkumu pro srovnání a inspiraci také jednu zahraniční fakultu.

Další část výzkumu graficky prezentuje názory studentů a absolventů na skladbu současných studijních programů. Respondenti v dotaznících hodnotili zejména významnost zařazení jednotlivých oborových disciplín (např. jazyková

cvičení, gramatika, didaktika angličtiny, literatura, pedagogická praxe...), doplňující otázky se dále týkaly důležitosti těchto předmětů z hlediska jejich budoucí pedagogické praxe a z hlediska osobního růstu. V rámci již zmiňovaného výzkumu autorka stanovuje několik nulových hypotéz, které pomoci interpretace dosažených výsledků přijímá nebo vyvrací.

Součástí výzkumného šetření jsou návrhy respondentů na změny týkající se struktury studijních programů, organizace a kvality výuky, ale také jejich návrhy na zařazení nových předmětů, které jsou rozděleny do skupin podle toho, jaké oborové kompetence rozvíjejí.

V závěru výzkumné části autorka představuje projekt studijního programu učitelství anglického jazyka na pedagogických fakultách, který vychází z teoretické analýzy a z výsledků výzkumného šetření. Klade si za cíl navrhnout optimální řešení pro studium cizího jazyka, které by v praxi respektovalo i jiné faktory, související např. s přechodem ke strukturovanému studiu podle Bolloňské deklarace (dvoustupňové studium: bakalářský a magisterský program.) Navržený model obsahuje kromě samotných disciplín a jejich časové dotace či zařazení do semestru i profil absolventa bakalářského a magisterského stupně a nové pojetí státních závěrečných zkoušek.

Pregraduální vzdělávání učitelů anglického jazyka je prakticky zaměřená publikace, která nejen že svým obsahem upoutá zainteresované odborníky z pedagogických fakult, ale může být zároveň užitečným návodem, jak se vypořádat s aktuálními problémy a zlepšit tak kvalitu výuky budoucích učitelů anglického jazyka.

Mgr. Linda Chmelařová
Katedra pedagogiky PdF UP
Olomouc